

ร่าง

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ของจากสถานประกอบกิจการ การเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร

พ.ศ. . . . .

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรการในการควบคุมและป้องกันมลพิษของเสีย
อันตราย หรือสารเคมี หรือวัตถุอันตราย อันเกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ประเภทการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและป้องกันมิให้
เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานและผู้อยู่อาศัย
บริเวณใกล้เคียง หรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ วรรคสอง และข้อ ๒๒ วรรคสอง ของกฎกระทรวง
ควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
สาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุม
และป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากสถานประกอบกิจการ
การเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร พ.ศ. . . . .”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามความในมาตรา ๓๑ เฉพาะกิจการประเภทการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร

“ผู้ดำเนินกิจการ” หมายความว่า เจ้าของ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของสถานประกอบกิจการนั้น

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการ

“โรงเรือน” หมายความว่า อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีหลังคา โดยภายในแบ่งกันเป็นคอกหรือรูปแบบอื่น สำหรับใช้เพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร

“ส้วมน้ำ” หมายความว่า พื้นที่หรือสถานที่ และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่มีลักษณะเป็นบ่อ แอ่ง หรืออ่าง สำหรับให้สุกรแช่น้ำและรองรับสิ่งขับถ่ายจากสุกร

“ของเสีย” หมายความว่า มูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสาร หรือสิ่งอื่นใดอันเกิดจากการประกอบกิจการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร ที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพหรือเหตุรำคาญ เช่น ชากสุกร สิ่งขับถ่ายจากสุกร กากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากการจัดการน้ำเสีย

ข้อ ๔ สถานประกอบกิจการต้องมีมาตรการควบคุมและป้องกันเหตุรำคาญ หรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ **ตามที่กฎกระทรวงนี้กำหนด (ควรใช้คำว่า กฎกระทรวง หรือประกาศกระทรวง)**

ข้อ ๕ สถานประกอบกิจการต้องมีระยะห่างจากศาสนสถาน โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุ หรือผู้ป่วยพักฟื้น หรือผู้พิการ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังต่อไปนี้

๕.๑ สถานประกอบกิจการ ตั้งแต่ ๑๑ - ๒๐ ตัว ต้องมีระยะห่างไม่น้อยกว่า ๕๐ เมตร

๕.๒ สถานประกอบกิจการ ตั้งแต่ ๒๑ - ๕๐ ตัว ต้องมีระยะห่างไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร

๕.๓ สถานประกอบกิจการ ตั้งแต่ ๕๑ - ๕๐๐ ตัว ต้องมีระยะห่างไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เมตร

๕.๔ สถานประกอบกิจการ ตั้งแต่ ๕๐๑ - ๕,๐๐๐ ตัว ต้องมีระยะห่างไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ เมตร

๕.๕ สถานประกอบกิจการ ตั้งแต่ ๕,๐๐๑ ตัวขึ้นไป ต้องมีระยะห่างไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ เมตร

ในกรณีที่สถานประกอบกิจการใดมีเหตุจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนสุกรจนไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ดำเนินกิจการแจ้งเหตุจำเป็นและจำนวนสุกรที่เพิ่มขึ้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน และต้องดำเนินการให้จำนวนสุกรเป็นไปตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาเก้าสิบวัน

ข้อ ๖ บริเวณเพาะพันธุ์ เลี้ยง อนุบาลสุกร และบริเวณที่กำจัดของเสีย ต้องอยู่ห่างเขตรั้วของสถานประกอบกิจการ รวมทั้งต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคา หรือสิ่งใดปกคลุม โดยรอบบริเวณนั้น ไม่น้อยกว่าสี่สิบเมตรทุกด้าน เว้นแต่ด้านที่มีแนวเขตที่ดินติดต่อกับที่ดินของผู้ประกอบกิจการรายอื่นประเภทเดียวกัน และควรมีการปลูกต้นไม้ที่มีความสูงและทรงพุ่มที่เหมาะสมสำหรับเป็นแนวป้องกัน เพื่อช่วยลดการแพร่กระจายของมลพิษ เช่น กลิ่น ฝุ่น ออกสู่นอก

ข้อ ๗ ผู้ดำเนินกิจการต้องควบคุมและป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานหรือ ผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๗.๑ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของโรงเรือนและบริเวณโดยรอบ

๗.๒ ลักษณะโรงเรือน ต้องเป็นอาคารที่มีความมั่นคง แข็งแรง อยู่ในสภาพดี ปลอดภัย มีการระบายอากาศที่ดี อากาศถ่ายเทสะดวก และมีรางระบายน้ำเพื่อรวบรวมน้ำเสียไปบำบัดด้วยวิธีการที่เหมาะสม **โดยมีการ** รวมทั้งต้องบำรุงรักษา ทำความสะอาดโรงเรือน ระบบระบายอากาศ และรางระบายน้ำอย่างสม่ำเสมอ

๗.๓ พื้นโรงเรือนอยู่ในสภาพดี มีความลาดเอียงเพื่อให้ น้ำไหลลงทางระบายได้สะดวก ดูแลรักษาพื้นโรงเรือนให้แห้งและสะอาด ในกรณีที่เป็นพื้นคอนกรีต หรือพื้นลักษณะอื่นใด ในทำนองเดียวกันต้องเก็บกวาดมูลสุกรและเศษสิ่งตกค้างจากพื้นคอกทุกวัน และล้างทำความสะอาดสม่ำเสมอ

๗.๔ จัดพื้นที่ดำเนินกิจการเป็นสัดส่วนและเหมาะสม เช่น พื้นที่เพาะพันธุ์ เลี้ยงอนุบาลสุกร พื้นที่จัดเก็บอาหารสุกร ยาและวัคซีน พื้นที่ผสมอาหารสุกร พื้นที่ตากมูลสุกร พื้นที่บำบัดหรือกำจัดของเสีย และรวมทั้งต้องบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่สะอาด สามารถป้องกันกลิ่นฝุ่น เชื้อโรค แมลงหรือสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคด้วยได้

๗.๕ พื้นที่ในการเลี้ยงสุกรต้องมีเพียงพอ และมีสภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนที่เหมาะสมกับจำนวนสุกร สายพันธุ์ ขนาดและอายุของสุกร โดยเฉพาะโรงเรือนเพาะพันธุ์ เลี้ยง และอนุบาลสุกร ต้องมีที่ซัง หรือคอกกั้นเป็นสัดส่วน เหมาะสมกับจำนวนสุกร ไม่ให้สุกรอยู่อย่างแออัด ทั้งนี้ **โดยมี**พื้นที่ในการเลี้ยงสุกรให้**ต้อง**เป็นไปตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

๗.๖ โรงเรือนที่มีส้วมน้ำ ต้องกำจัดสิ่งขับถ่ายจากสุกรและล้างทำความสะอาดทุกวัน

๗.๗ โรงเรือนที่มีการใช้วัสดุรองพื้น ต้องบำรุงรักษาและเปลี่ยนวัสดุรองพื้นตามระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อป้องกันกลิ่นรบกวนและการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงหรือสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค

๗.๘ เมื่อสิ้นสุดการเลี้ยงในแต่ละรุ่นหลังจากย้ายสุกรออกแล้ว ให้ทำความสะอาดคอกเพื่อชะล้างมูลสุกร และสิ่งสกปรกที่สะสมอยู่ตามซอกพื้นมิให้เป็นแหล่งเพาะโรคและกลิ่น ทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรงเรือน และอุปกรณ์ก่อนนำสุกรรุ่นใหม่เข้ามาเลี้ยง

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ วัสดุดิบ และอาหารสุกร

๘.๑ เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ เช่น พัดลมระบายอากาศ รวมถึงสวิทช์และสายไฟต่างๆ ต้องติดตั้งหรือจัดเก็บเป็นระเบียบ ปลอดภัย ทำความสะอาดสม่ำเสมอ ตรวจสอบและบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี ใช้งานได้ หากพบการชำรุด ต้องหยุดใช้งาน และดำเนินการซ่อมแซมแก้ไข พร้อมทั้งจัดให้มีป้ายห้ามใช้หรือสัญญาณเตือน

๘.๒ ภาชนะ อุปกรณ์ให้อาหารและน้ำสุกร ต้องทำความสะอาดเป็นประจำ

๘.๓ จัดเก็บวัสดุคับและอาหารเลี้ยงสุกรที่มิดชิด สามารถป้องกันแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคและป้องกันการเสื่อมสภาพ เพื่อลดกลิ่นรบกวน

ข้อ ๙ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการของเสียที่เกิดจากสถานประกอบกิจการ

๙.๑ หลักเกณฑ์การจัดการมูลฝอย

(๑) มูลฝอยต้องจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่เพียงพอและถูกหลักสุขาภิบาล คัดแยกมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย เช่น วัสดุมีคม เข็มฉีดยา ยาเสื่อมสภาพ ภาชนะบรรจุสารเคมี แล้วนำไปกำจัดด้วยวิธีการที่เหมาะสม และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) การจัดการมูลสุกร ให้รวบรวมและบำบัดด้วยวิธีการตาก หมัก หรือ ระบบแก๊สชีวภาพ หรือวิธีการอื่นใดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ ต้องมีระบบ วิธีการ หรือมีโครงสร้างที่สามารถป้องกันกลิ่นรบกวนและมีให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคได้

(๓) การจัดการซากสุกรต้องใช้วิธีที่ถูกสุขลักษณะ เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อโรคไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค และไม่เกิดปัญหามลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

ก. วิธีการฝัง ต้องมีพื้นที่เพียงพอ อยู่ในบริเวณน้ำท่วมไม่ถึง และห่างจากแหล่งน้ำ ให้ฝังไว้ใต้ระดับผิวดินไม่น้อยกว่าห้าสิบเซนติเมตร โรยปูนขาวหรือราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ แล้วกลบหลุม และคลุมดิน ให้แน่น เหนือระดับผิวดินไม่น้อยกว่าห้าสิบเซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้สัตว์ไปคุ้ยเขี่ย

ข. วิธีการเผา ให้ทำในบริเวณที่เหมาะสมและเผาซากจนหมด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

ค. วิธีการทิ้งในบ่อทิ้งซากของฟาร์ม ต้องถูกสุขลักษณะ โดยต้องกำจัดซากสุกรในบ่อที่ปิดมิดชิดและมีประสิทธิภาพสามารถป้องกันกลิ่น แมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคได้

ง. วิธีการอื่นใดให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ราชการกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๔) กรณีสุกรป่วยหรือตายโดยไม่ทราบสาเหตุ หรือสุกรเป็นโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด ต้องมีการจัดการซากสุกรให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๙.๒ หลักเกณฑ์การจัดการมลพิษ

(๑) ทำความสะอาดตัวสุกร คอกสุกร และรางให้อาหาร มิให้เกิดการสะสมของน้ำปัสสาวะ มูลสุกร และเศษอาหาร เพื่อลดปัญหากลิ่นรบกวน

(๒) จัดให้มีและบำรุงรักษาท่อหรือ รางระบายน้ำเสีย หรือน้ำทิ้งให้อยู่ในสภาพที่ดีใช้งานได้ สะอาด ปราศจากน้ำขังและการสะสมของมูลสุกรหรือกากตะกอน เพื่อป้องกันกลิ่นรบกวนและการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค

(๓) การบำบัด หรือการปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียจากการประกอบกิจการ ให้ดำเนินการโดยวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เพียงพอ สามารถรองรับปริมาณน้ำเสียและบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นได้ ก่อนระบายสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่ภายนอก หรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ภายในกิจการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

กรณีสถานประกอบกิจการไม่เข้าข่ายบังคับตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ดำเนินกิจการต้องมีมาตรการจัดการน้ำเสียเบื้องต้น เช่น บ่อเกรอะ บ่อซึม ที่มีขนาดเหมาะสมและเพียงพอต่อปริมาณความสกปรกที่เกิดขึ้น ก่อนระบายสู่ภายนอก

(๔) การจัดการกากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากการจัดการน้ำเสีย ต้องรวบรวมและกำจัด หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ หรือก่อเหตุรำคาญแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

(๕) มีมาตรการลดกลิ่นอันเกิดจากการประกอบกิจการต้องจัดการด้วยวิธีที่เหมาะสม ทั้งนี้ ต้องไม่เกินค่ามาตรฐานความเข้มข้นของอากาศเสียที่ปล่อยทิ้งจากสถานประกอบกิจการตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) มาตรการควบคุมระดับเสียงในสถานประกอบกิจการต้องดำเนินการมิให้มีระดับเสียงเกินกว่าที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่มีศาสนสถาน โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วยพักฟื้น หรือผู้พิการเข้ามาตั้งอยู่ใกล้กับสถานประกอบกิจการตามประกาศนี้ เป็นเหตุให้สถานประกอบกิจการมีระยะห่างไม่เป็นไปตามความในข้อ ๕ ให้สถานประกอบกิจการดังกล่าวดำเนินกิจการต่อไปได้

สถานประกอบกิจการตามวรรคหนึ่งต้องจัดให้มีมาตรการควบคุมและป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงอย่างมีประสิทธิภาพตามข้อ ๗ ถึงข้อ ๙ ด้วย

ข้อ ๑๑ สถานประกอบกิจการรายใดที่ประกอบกิจการอยู่ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินกิจการต่อไปได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง และข้อ ๖ โดยต้องมีระบบป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพและเหตุรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้นำความในข้อ ๗ ถึงข้อ ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สถานประกอบกิจการตามวรรคหนึ่งจะเพิ่มจำนวนสุกรมมากกว่าเดิมไม่ได้ เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นให้นำความในข้อ ๕ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ....

(นายสาธิต ปิตุเตชะ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข